

Sygn. akt VII U 407/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Małgorzata Kowalska

Protokolant sądowy Agnieszka Goluch

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2016 roku w Lublinie

sprawy T. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o odsetki

na skutek odwołań T. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 31 grudnia 2014 roku znak (...)

z dnia 31 grudnia 2014 roku znak (...)

oddala odwołania.

Sygn. akt VII U 407/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 grudnia 2014 roku znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku (Dz.U. z 2013 roku, poz. 982 ze zm.), wykonując wyrok Sądu Okręgowego z dnia 17 listopada 2014 roku przyznał T. G. prawo do renty socjalnej od 28 listopada 2012 roku do dnia 16 maja 2016 roku. Jednocześnie ustalono wnioskodawcy wysokość należnego wyrównania za okres od 28 listopada 2012 roku do 31 grudnia 2014 roku (decyzja – k. 55, t. II akta ZUS).

Następną decyzją z dnia 31 grudnia 2014 roku odmówiono skarżącemu prawa do odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie należnego świadczenia (k. 59, t. II akt ZUS).

Odwołanie od powyższych decyzji wniósł T. G.. Pierwszej z decyzji zarzucił nieprawidłowe wyliczenia wyrównania świadczenia. Podniósł, iż ZUS nieprawidłowo potrącił mu z kwoty niewypłaconego świadczenia pobrane przez niego świadczeń z Funduszu Pracy. Jeżeli zaś chodzi o drugą z decyzji, wnioskodawca zarzucił jej, iż nieprawidłowo odmówiono mu wypłaty odsetek – organ rentowy zaś pozostawał w opóźnieniu już w chwili wydania decyzji odmawiającej mu prawa do renty socjalnej. W ocenie skarżącego zebrana w toku postępowania orzeczniczego dokumentacja była na tyle obszerna, a stan faktyczny na tyle oczywisty, że pozwalało to na ustalenie prawa do renty już na etapie postępowania przed ZUS. W postępowaniu sądowym stan ten nie uległ żadnej zmianie (k. 2-3 oraz 8 a.s.)

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wnosił o ich oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonych decyzjach (odwołanie – k. 4 oraz 9 a.s.).

Postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2015 roku Sąd połączył sprawy z powyższych odwołań do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (postanowienie – k. 11 a.s.).

Na rozprawie w dniu 14 stycznia 2016 roku T. G. wskazał, iż popiera odwołania i nie zgadza się z wysokością wypłaconego wyrównania protokół – k. 25v. a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

T. G. w dniu 28 listopada 2012 r. złożył do organu rentowego wnioski o rentę socjalną (wnioski k. 1 - t. II a.r., zaświadczenie – k. 11 – t. II akt ZUS). W ramach rozpoznania powyższego wniosku lekarz orzecznik ZUS dokonał oceny zdolności do pracy ubezpieczonego i w orzeczeniu z dnia 18 grudnia 2012 r. stwierdził, iż T. G. jest całkowicie niezdolny do pracy do 31 grudnia 2013 r., ponadto, iż nie da się ustalić daty powstania całkowitej niezdolności do pracy, a stwierdzona całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym w okresie od urodzenia do (...) r. Orzeczenie zostało wydane po przeprowadzeniu bezpośredniego badania wnioskodawcy i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, tj. dokumentacji z przebiegu leczenia szpitalnego, kart informacyjnych z leczenia szpitalnego w okresie 2011 r. - 2012 r., zaświadczeń o stanie zdrowia wystawionych przez lekarzy leczących w dniu 14 listopada 2012 r. oraz wyników badań dodatkowych. Przy dokonywaniu ustaleń orzeczniczych uwzględniono stopień naruszenia sprawności organizmu, poziom wykształcenia oraz wiek (orzeczenie k. 6 akt ZUS, t. II). Od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS odwołujący wniósł sprzeciw do Komisji Lekarskiej ZUS (sprzeciw k. 7 akt ZUS, t. II). Rozpoznająca wniosek Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 16 stycznia 2013 r. ustaliła, iż wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy do 31 grudnia 2014 r., data powstania całkowitej niezdolności nie jest możliwa do ustalenia, całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej oraz że stwierdzona całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym w okresie od urodzenia do (...) r. Orzeczenie zostało wydane po przeprowadzeniu bezpośredniego badania wnioskodawcy i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej. Przy dokonywaniu ustaleń orzeczniczych uwzględniono stopień naruszenia sprawności organizmu, poziom wykształcenia, wiek oraz predyspozycje psychofizyczne (orzeczenie k. 11 akt ZUS, t. II).

W oparciu o powołane orzeczenie organ rentowy wydał w dniu 24 stycznia 2013 roku decyzję odmawiającą skarżącemu prawa do renty socjalnej (k. 13, t. II a.r.).

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie, które rozpoznawał Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Wyrokiem z dnia 23 października 2014 roku Sąd ten zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał T. G. prawo do renty socjalnej od dnia 28 listopada 2012 roku do dnia 16 maja 2016 roku. W toku postępowania Sąd ustalił, iż T. G. spełnia przesłanki do ustalenia mu prawa do renty socjalnej - jest osobą pełnoletnią, został uznany przez biegłych za osobę całkowicie niezdolną do pracy, przy czym niezdolność ta powstała w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia. (uzasadnienie – k. 75 – 78 dołączonych akt VII U 655/13). Sąd, dokonując powyższego rozstrzygnięcia oparł się na opinii biegłych, opiniach uzupełniających oraz wnioskach w nich przedstawionych. Wskazał, iż biegli przeprowadzili bezpośrednio badanie wnioskodawcy, wnikliwie przeanalizowali jego dokumentację medyczną i omówili wpływ zdiagnozowanych u niego schorzeń na zdolność do pracy oraz wskazali z prawdopodobieństwem granicznym z pewnością datę, przed którą niezdolność do pracy powstała. Biegli stwierdzili u wnioskodawcy całkowitą niezdolność do pracy oraz wskazali, iż powstała ona przed(...)r. Wnioski zawarte w powołanych opiniach są wystarczająco uzasadnione. Z tych względów powołane opinie Sąd uznał za wiarygodne, miarodajne i wyczerpujące a przez to przedstawiające wystarczające wiadomości specjalne, niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia zarzutów zawartych w odwołaniu. Nadto Sąd ten zwracał się do Centralnego (...)

Kliniki (...) o nadesłanie historii choroby T. G. i zobowiązywał wnioskodawcę do nadesłania historii leczenia u lekarza rodzinnego (vide akta sprawy VII U 655/13).

Wyrok z dnia 23 października 2014 roku uprawomocnił się w dniu 2 grudnia 2014 roku.

Wykonując powyższy wyrok organ rentowy wydał w dniu 31 grudnia 2014 roku decyzję, którą przyznał skarżącemu prawo do renty socjalnej od dnia 28 listopada 2012 roku. Termin płatności ustalono na 6 dzień każdego miesiąca. Należność za okres od 28 listopada 2012 roku do 31 grudnia 2014 roku w kwocie 17 552,51 zł wraz ze świadczeniem za styczeń tj. 709,34 zł po potrąceniu 6 013,70 zł z powodu pobranego z Urzędu Pracy B. stypendium oraz po odliczeniu zaliczki na podatek w kwocie 1 209 zł i składki na ubezpieczenie zdrowotne w łącznie kwocie 1 102,33 zł Zakład wyliczył na kwotę 9 936,82 zł. Potrącone 6 013,70 zł organ rentowy zwrócił na konto (...) Urzędu Pracy w M. (k. 55-57, t. II akt ZUS).

Nadto w dniu 18 grudnia 2014 roku T. G. złożył wniosek o zapłatę ustawowych odsetek od całej zaległej kwoty renty socjalnej, począwszy od dnia złożenia wniosku o rentę do dnia zapłaty (k. 58, t. II akt ZUS).

Kolejną decyzją z dnia 31 grudnia 2014 roku organ rentowy odmówił odwołującemu prawa do odsetek. W uzasadnieniu wskazano, iż prawo do renty socjalnej ustalono dopiero w toku postępowania sądowego, zaś w celu realizacji niniejszego wyroku sądowego niezbędne było przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego. Ostatnią okolicznością niezbędną do ustalenia prawa i wysokości należnego świadczenia było dostarczenie w dniu 18 grudnia 2014 roku brakujących dokumentów tj. oświadczenia dotyczącego ewentualnych osiągniętych dochodów oraz zaświadczenia z PUP o wysokości wypłaconych zasiłków dla bezrobotnych (k. 46-53, t. II a.r.). Decyzję o przyznaniu prawa do renty socjalnej wydano w dniu 31 grudnia 2014 roku, a więc w ustawowym terminie 30 dni od daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności w sprawie (decyzja k. 59, t. II a.r.).

W toku postępowania Sąd dopuścił dowód z akt VII U 655/13 Sądu Okręgowego w Lublinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oraz przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych zawartych w w/w aktach.

Analiza powyższych akt prowadzi do wniosku, iż w toku postępowania o prawo do renty socjalnej sporna była przede wszystkim data powstania u wnioskodawcy całkowitej niezdolności do pracy oraz jej związek z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed dniem(...)roku tj. przed ukończeniem przez skarżącego 25 lat. Biegli podkreślali przy tym, iż ze względu na charakter schorzenia, przebiegającego najprawdopodobniej przez wiele lat bezobjawowo, nie jest obecnie możliwe precyzyjne wskazanie daty powstania niezdolności do pracy, można jedynie przyjąć z prawdopodobieństwem graniczący z pewnością, iż istniała ona przed dniem (...)roku. Tym bardziej, iż wnioskodawca nie posiadał dokumentacji z leczenia przed 25 rokiem życia, gdyż nie był wówczas zdiagnozowany. Dopiero w 2010 roku zdiagnozowano u niego zakrzepicę żyły wrotnej, co spowodowało marskość wątroby. W celu ostatecznego wyjaśnienia wszelkich wątpliwości Sąd dołączył pełną dokumentację medyczną z (...) s.c. (...) w M. oraz Przychodni Medycznej (...) w M. oraz z (...) w W. (vide akta VII U 655/13).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, znajdujące się w aktach organu rentowego. Były one przechowywane przez uprawniony podmiot, nie noszą śladów podrobienia ani przerobienia. Ich treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron, nie budziły one również wątpliwości Sądu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania T. G. nie są zasadne i nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do wysokości wypłaconego skarżącemu wyrównania świadczenia. W ocenie Sądu organ rentowy wypłacił je w prawidłowej wysokości.

Zgodnie z art. 139 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 748) ze świadczeń pieniężnych określonych w ustawie - po odliczeniu składki

na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych - podlegają potrąceniu, z uwzględnieniem art. 141, m.in. zasiłki i świadczenia wypłacone na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu za okres, za który przyznano prawo do emerytury lub renty.

Zgodnie zaś z art. 143 tej ustawy w razie przyznania lub podwyższenia świadczeń za okres wsteczny organ rentowy ma prawo potrącić na zaspokojenie należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 1 i 2, 4 i 6-10, kwotę wyrównania należną do miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym wydano decyzję ustalającą prawo do świadczeń lub decyzję ustalającą prawo do świadczeń w podwyższonej wysokości.

Na mocy art. 15 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (Dz.U. z 2013 r., poz. 982 ze zm.) w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie stosuje się odpowiednio art. 12-14, art. 61, art. 78-81, art. 88, art. 89, art. 93, art. 94, art. 98, art. 100 ust. 1 i 2, art. 101, art. 102 ust. 1, art. 104 ust. 4, art. 107, art. 114, art. 116 ust. 1b i 2, art. 118 ust. 1-5, art. 119 ust. 1, art. 121, art. 122 ust. 1, art. 126, art. 128, art. 129 ust. 1, art. 130 ust. 1, art. 133-135, art. 136a i art. 138-144 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy czym kwotę wolną od potrąceń i egzekucji ustala się według zasad określonych dla renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Tak więc organ rentowy prawidłowo potrącił z kwoty wyrównania uzyskane przez odwołującego świadczenia z Urzędu Pracy. Będąc uprawnionym do renty socjalnej wnioskodawca nie byłby bowiem osobą uprawnioną do uzyskania takiego świadczenia.

Odnosząc się do żądania wnioskodawcy o wypłatę odsetek stwierdzić należy, iż zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120

W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust. 1, tj. w ciągu 30 dni.

Wedle ustępu 3. jeżeli na podstawie przedstawionych środków dowodowych nie jest możliwe ustalenie prawa lub wysokości świadczenia, za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, o której mowa w ust. 1, uważa się datę końcową dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów, wyznaczonego przez organ rentowy, albo datę przedstawienia tych dowodów.

Z kolei z art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 121 j.t.) wynika, że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 października 2014 roku (prawomocnego w dniu 2 grudnia 2014 roku) zmieniono zaskarżoną decyzję odmawiającą wnioskodawcy prawa do renty socjalnej. W postępowaniu tym przeprowadzono kilkakrotnie dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych oraz dołączono nową dokumentację medyczną. Sprawa związku niezdolności do pracy, występującej obecnie u wnioskodawcy, z naruszeniem sprawności

organizmu powstałym przed (...) roku oraz daty powstania samej niezdolności do pracy nie była więc oczywista i wymagała przeprowadzenia dodatkowych dowodów. W tych okolicznościach nie można uznać, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie prawa do świadczenia. Dlatego też T. G. nie przysługują odsetki za okres od złożenia wniosku do dnia zapłaty, jak żądał w odwołaniu.

Nadto stwierdzić należy, iż wyrok wpłynął do organu rentowego wraz z uzasadnieniem w dniu 17 listopada 2014 roku. Do ustalenia wysokości świadczenia oraz wyrównania za sporny okres niezbędne były jednak dodatkowe dokumenty wskazujące, czy w tym okresie skarżący pobrał jakiegokolwiek świadczenia bądź czy osiągał dochód. T. G. dołączył takie dowody w dniu 18 grudnia 2014 roku. Po upływie niespełna dwóch tygodni Zakład wydał decyzję ustalającą prawo i wysokość renty socjalnej oraz wysokość wyrównania za okres od 28 listopada 2012 roku do 31 grudnia 2014 roku.

Mając na uwadze powyższe okoliczności stwierdzić należy, iż wypłata wyrównania świadczenia została zrealizowana zgodnie z przywołanymi wyżej przepisami prawa, zatem żądanie wnioskodawcy o wypłatę odsetek z tytułu opóźnienia w jego wypłacie nie jest zasadne.

W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.